

Ders: 29**Konu: Hz. Âişe (r.a.)**

*Subhaneke la ilme lena,
illa ma allemtena,
inneke entel alimul hakim.
Sadahkallahul Azim.*

*Rabbîşrahli sadri ve yessirlu emri vehlul ukteden min lisani yefgahu gavli.
Amin bi hümeti seyydul mürselin.*

Allah'ü Teala İslam dinini insanlara lütfetmek, Müslümanları cennetle müjdelemek, Müslümanca inanmayan ve yaşamayanları ise cehennemden uyarmak üzere peygamberleri elçi olarak vazifelendirmiştir. Alemlere rahmet olarak gönderilen ve peygamberlerin sonuncusu olan Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'e kıyamete kadar korunacak olan Kur'an-ı Kerim nazil olmuştur. Peygamberlerin elçi olarak İslam dinini tebliğ etme noktasında en temel özelliği ise bizzat kendilerinin Müslümanca yaşıyor olmalarıdır. Bu bağlamda Rasulullah (s.a.v.)

"Ben güzel ahlaki tamamlamak üzere gönderildim" hadis-i şerifiyle peygamberlerin sonuncusu ve mühürü olduğu kadar güzel ahlakın gerçek örneğini teşkil etmektedir. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Allah katında bu özelliklerle lütfedilmiş bir sevgili olmasından hiç şüphesiz hayat boyu ehl-i beyti (ailesi) ve ashabi (kendisini gören ve iman eden Müslüman dostları) da nasibini almışlardır. Zira onun Allah'ü Teala'ya olan imanı, teslimiyeti ve güzel ahlakına bizzat şahit olmak kendileri için Rabblerinden erişilmez bir lütf olmuştur. Bilhassa **"müminlerin anneleri"** olarak nitelendirilen hanımları Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in en yakınları olmuşlardır. Allah Resulü'nün hanımı olma özelliğini taşıırken sıradan bir müslüman hanımdan çok daha öte bir vazife taşımaktaydılar. O da tüm müslüman hanımlara örnek olmaktadır.

Rasulullah (s.a.v.)'in en çok sevdiği eşi olduğunu bildiğimiz Hz. Âişe (r.a.), müminlerin annelerinin öncüsü idi. Zira kendisi İslam dininin tebliğ edilmesinde ilmi faaliyetlerle çok ciddi katkılarda bulunmuştur. Özellikle dini kendisinden öğrenme bakımından öncü bir şahsiyetti. Hz. Peygamber (s.a.v.) kendisi hakkında **"Dininizin yarısını bu Hümeyra'dan alınız"** diyerek bu özelliğini teyid etmiştir ve kendisine Hümeyra lakabını takmıştır.

Hz. Âişe annemiz Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in en yakın ve sadık arkadaşı Hz. Ebu Bekir'in kızıdır. Çocukluğundan itibaren Allah'ü Teala ve Resulü'ne iman eden ve Müslümanca yaşayan ailenin içinde yetişti. Zira kendilerini İslam'a adayan annesi Hz. Ümmü Rûman ve babası Hz. Ebu Bekir'in Hz. Âişe'yi yetiştirdiklerinden çok daha öte hemen hergün bir iki defa evlerini ziyaret eden Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından tâlim ve terbiye edilmiştir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) gençliğinden beri kendisini himaye eden amcası Ebu Talib'i ve yirmi beş yıl birlikte yaşadığı, ilk Müslüman olarak Allah'a ve kendisine iman eden sevgili eşi Hz. Hatice annemizi ebedi aleme uğurlayınca çok derin üzüntü yaşamıştır. Bu sebeple vefat ettikleri bu yıla **"Hüzün Yılı"** denilmiştir. Kendisini daîma desteklemiş olan amcası ve özellikle hanımını kaybedince çok sıkıntılı ve üzgün günler geçirmiştir. Bu üzüntüsünü fark eden Hz. Osman b. Maz'un hanımı Hz. Havle binti Hâkim Peygamber Efendimize sorar **"Ey Allah'ın Resulü, huzurunuz varınca Hatice'nin yokluğunu hissettim"**. Hz. Peygamber (s.a.v.) onun sözünü tasdikleyerek **"Evet, ya Havle. O çocuklarımın annesi, evin de görüp gözeticisi idi"** buyurur. **"Evlenmek ister misiniz ey Allah'ın Resulü?"** diye sorar Hz. Havle. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.), **"İsterim. Peki düşündüğünüz biri var mı?"** diye cevap

verir. Hz. Havle bir kız, bir de dul olduğunu söyler. Rasûlullah bunların kim olduğunu sorunca. Hz. Havle kız olanın en yakın arkadaşı ve din kardeşi Hz. Ebu Bekir'in kızı Âişe olduğunu söyler; dul olanın ise iman edip Habeşistan'a hicret ettikten sonra kocası Sekran b. Amr'in vefat etmesi ile dul kalan Hz. Sevde binti Zem'a olduğunu belirtir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Hz. Havle'den bu ikisi hakkında bilgi almasını ve gerekeni konuşmasını rica eder. Fakat şu da bir gerçektir ki Allah'ü Teala kendisine rüyasında kiminle evleneceğini de bildiriyordu. Zira Hz. Âişe ile evlendikten sonra Peygamber Efendimiz (s.a.v.) eşine şunu bildirir: **"Ey Âişe! Sen, bana rüyamda iki kez gösterilmişsin. Ve bana "bu Senin müstakbel eşindir" denilmiştir."** Hz. Havle önce Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) evine gider ve hanımı Hz. Ümmü Rûman ile konuşur. Allah Resûlu'nün kızı Âişe'yi nikahlamak istediğini duyan Hz. Ümmü Rûman sevinç duyar. Ardından kocası Hz. Ebu Bekir (r.a.) ile bu müjdeyi paylaşır. Büyük dostu ve din kardeşi olan Peygamber Efendimiz'e (s.a.v.) akraba olma şerefi ve saadetine nail olmaya çok sevinen Hz. Ebu Bekir'in yalnız iki tereddüdü vardı. Birincisi, Âişe Rasûlullah'ın kardeşinin kızı olur. O'na helal olur mu?" sorusu onu düşündürüyordu. İkincisi ise, Mekke'de hatırı sayılır biri olan Müt'im b. Adiy, Âişe'yi oğlu Cübeyr için istemiş ve aileden yarım bir söz de almıştı. Fakat bu tereddütleri de kısa bir zaman sonra kalmaz. Zira Hz. Peygamber (s.a.v.) şu haberi yollar Hz. Ebu Bekir'e (r.a.): **"Seninle Benim kardeşliğimiz din kardeşliğidir. Süt ve nesep kardeşliği değildir. Senin kızın bana helaldir."** Ayrıca Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) Müt'im b. Adiy'e verdiği yarım söz de bozular. Zira Müt'im b. Adiy ve karısı, Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) ailesi müslüman olduğu için sözü kendileri bozarlar. Böylece Hz. Âişe ile Rasûlullah (s.a.v.) nişanlanırlar. Üç yıl sonra hicretin birinci senesi içinde ise Medine'de evlenirler. Hz. Âişe Peygamber Efendimizle (s.a.v.) evlendiği zaman dokuz veya on yaşında idi. Düğün için ne deve kesildi ne de koyun. Yalnız S'ad b. Ubâde Peygamber Efendimiz'e (s.a.v.) büyük bir kapla yemek gönderdi.

Bir gün Amr bin As (r.a.) **"Ey Allah'ın Resûlu! İnsaların hangisi sana daha sevgili"** diye sorunca, **"Âişe!.."** demişti. Hz. Amr sorar **"Ya erkeklerden?"**. **"Âişe'nin babası"** buyurmuştur. Bu sözler Peygamber Efendimiz'in (sav) hanımı Hz. Âişe'yi ne kadar çok sevdiğinin bir delilidir. Yine bilinir ki, Hz. Âişe Peygamber Efendimiz'i (s.a.v.) diğer hanımlarından zaman zaman kıskandığı olmuştur. Bu sebeple kadın olmanın getirdiği bir fitri gerçektir ki, sevildiğini işitmek istemiştir. Evli olduklarının ilk yıllarında Hz. Âişe Efendimize sorar **"Ya Rasûlullah, beni nasıl seviyorsun?"** Hz. Peygamber'in cevabı manidardır: **"Ya Âişe, kördüğüm gibi..."**. Bu cevaptan çok mutlu olan Hz. Âişe aynı sözü işitmek için zaman zaman sorardı **"Ey Allah'ın Resûlü! Kördüğüm ne alemde?"** Peygamber Efendimiz de **"İlk günkü gibi ey Âişe"** diye cevap verir.

Hz. Âişe çok zeki, araştıran, soru soran, bilgiye açık ve kişisel özgüveni çok yüksek, çok küçük yaştan itibaren okumayı, yazmayı öğrenen ve güçlü hafızasıyla Kur'an ayetlerini ve Rasûlullah'ın sözlerini asla unutmayan bir şahsiyet idi. Bilhassa Peygamberimizin vefatından sonra evi adeta bir okul olmuştur. Hz. Ömer'in hilafet yıllarında yetiştirmek üzere yanına aldığı çocuk ve gençlerin bakım ve terbiyesini üstleniyor, Hadis, Tefsir, Fıkıh konularında sağlam bir eğitimden geçmelerine yardımcı oluyordu. Hz. Ömer döneminde sadece Hz. Âişe'ye fetva verme izni verilmiştir. En çok hadis rivayet eden hanım olmuştur. Zira rivayet ettiği 2210 hadisle en çok hadis rivayet eden yedi sahabeden dördüncüsüdür. İlmî dirayetine dair Ebu Musa el Eşari der ki: **"Bizler, bir müşkül ile karşılaştığımızda gider Âişe'ye sorardık."** Ebu Seleme bin Abdurrahman bin Avf ise şunu belirtir: **"Allah Resûlu'nün sünnetini Hz. Âişe'den daha iyi bilen, dinde derinleşmiş, ayet-i kerimelerde bu derece vakıf ve nüzul sebeplerini bilen Feraiz ilminde mahir bir kimseyi görmedim."** Hz. Âişe'nin ilk kez duyduğu bir sözü Peygamberle istişare ettiği, konu ile ilgili tam ikna olana dek soru sormayı bırakmadığı rivayet edilir. Hz. Âişe, Peygamberin sadece özel hayatını paylaşmamış, onunla

sefere, savaşlara, görüşmelere katılmış, hayatın her aşamasını nasıl sevk ve idare ettiğine şahid olmuştur. Özellikle Hz. Âişe'nin Uhud savaşı esnasında orduya su ve yiyecek taşıdığı bilinmektedir. Ayrıca diğer hanım sahabeler ile birlikte yaralıları pansuman ederdi.

Hz. Âişe'nin yaşadığı en büyük sabır imtihanlardan biri "İfk Hadisesi" olmuştur. Bu hadisenin önemli bir boyutu iftiraya uğrayan ve uğrama ihtimali bulunan müslüman hanımlara ya da erkeklere bir örnek ve teselli niteliği taşımasıdır. Hicret'in 5. Yılında Hz. Peygamber (s.a.v.) ordusuyla Beni Mustalık gazasına çıkar. Bu sırada Hz. Âişe validemiz 14-15 yaşlarında idi. Gazadan sonra ordu hareket etmek üzereyken Hz. Âişe kaybettiği gerdanlığı aramak üzere geride kalmış oldu. Ordu ilerlemiş ve Hz. Âişe'yi unutmışlardı. Fakat onu gören Safvan bin Muattal kendisine yardım eder ve atına bindirip Rasûlullah (s.a.v.) ve diğerlerine yetişmeye çalışır. Safvan'ı ve atına bindirdiği Hz. Âişe'yi gören münafıklar fitne yaymaya başlarlar ve Hz. Âişe validemize son derece çirkin bir iftirada bulunurlar. Bu iftira Hz. Âişe'yi çok üzdüğü gibi Peygamber Efendimiz (s.a.v.) son derece büyük üzüntü ve sıkıntı yaşadı. Bu fitnenin geçmesi ve hakikatin ortaya çıkması için hanımı Hz. Âişe'yi babası Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) evine gönderir ve şunu belirtir: **"Ya Âişe, senin için bana şöyle şöyle söylendi. Eğer sen dedikleri gibi değilsen, Allah yakında senin doğruluğunu tasdik eder. Eğer bir günah işlediysen tevbe ve istiğfar eyle. Allah günahından dolayı tevbe edenlerin tevbesini kabul eder."** Hz. Âişe babasının evinde bir ay kaldıktan sonra Allah'ı Teala Nur Sûresinin ilk on ayetini nazil eder ve onun masumiyetini su yüzüne çıkarır. Bu duruma çok sevinen Hz. Ebu Bekir (r.a.) Hz. Âişe'ye, kocası Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine gidip kendisine teşekkür etmesini rica eder. Fakat Hz. Âişe üstün feraset ve dirayet ile şunu belirtir: **"Hayır. Benim masum olduğumu açığa vuran Allah'ı Teala'ya şükürler olsun."**¹

Alınacak Dersler:

- 1) Müminlerin annelerinin yaşamları bütün müslüman hanımlara birer aynadır.
- 2) Yeryüzündeki bu yıldızlar bizlere gökteki yıldızlar kadar uzak değillerdir.
- 3) Hz. Âişe de müminlerin annelerinden olarak bizlere teslimiyet, salih amel, ilmî ve içtimaî faaliyetler ve sabır ve metanet konusunda en büyük örneği teşkil etmiştir.

Ödev:

Hz. Âişe (r.a.) validemizle alakalı olarak şamil İşlam Ansiklopedisinden Hz. Âişe Maddesini evinizde çocuklarınızla okuyunuz.

¹ **Kaynakça:** Ahmet Emin Temiz, 2007: "Hz. Âişe". İstanbul: Sevgi Yayınları; Asım Köksal: Hz. Peygamberimiz Muhammed (sav)'ın Hayatı